

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою
Кам'янець-Подільського
національного університету
імені Івана Огієнка
_____ 20__ р., протокол № __
Голова вченої ради
_____ Сергій КОПИЛОВ
Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 01 вересня 2024 р.
(наказ ректора
від _____ 2024 р. № _____)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта
(Історія та громадянська освіта)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (Історія та громадянська
освіта).
Вчитель історії та громадянської освіти закладу загальної середньої
освіти

Кам'янець-Подільський 2024 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА)»

1. Рада з науково-методичної роботи і забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти К-ПНУ: протокол № _____ від _____ 2024 р.

Співголова Ради із науково-методичної роботи і забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти К-ПНУ _____ Василь КОБИЛЬНИК

2. Керівник навчально-методичного відділу _____ Наталія ГУДИМА

3. Вчена рада історичного факультету

Протокол № ____ від _____ 2024 р.

Голова вченої ради _____ Анатолій ГЛУШКОВЕЦЬКИЙ

4. Рада з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти історичного факультету: протокол № _____ від _____ 2024 р.

Голова ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти історичного факультету _____ Валерій СТЕПАНКОВ

5. Декан історичного факультету

Декан факультету _____ Анатолій ГЛУШКОВЕЦЬКИЙ

6. Кафедра всесвітньої історії: протокол № ____ від _____ 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Валерій СТЕПАНКОВ

Розробники:

Гарант освітньо-професійної програми – Олександр ЮГА, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри всесвітньої історії _____

Члени робочої групи:

1. **Сергій ОЛІЙНИК**, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, доцент _____

2. **Володимир АДАМОВСЬКИЙ**, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, доцент _____

4. **Ольга МЕЛЬНИК**, учителька історії та правознавства Кам'янець-Подільського ліцею № 3 _____

5. **Яна БУЛДАКОВА**, здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) _____

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму розроблено робочою групою у складі:

1. **Олександр ЮГА** – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри всесвітньої історії – керівник робочої групи.
2. **Сергій ОЛІЙНИК** – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, доцент.
3. **Володимир АДАМОВСЬКИЙ** – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, доцент.
4. **Ольга МЕЛЬНИК** – учителька історії та правознавства Кам'янець-Подільського ліцею № 3.
5. **Яна БУЛДАКОВА** – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія).

Освітньо-професійну програму розроблено на основі «Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка», введеного в дію наказом ректора 30 жовтня 2020 р. № 117-ОД. Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» та Національної рамки кваліфікацій.

Освітньо-професійна програма відповідає професійному стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736 від 23.12.2020 р.). Розробку ОПП здійснено також з урахуванням компетентностей, передбачених у «Державному стандарті базової середньої освіти» (*Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року*) та навчальній програмі «Громадянська освіта (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (10 клас, рівень стандарту).

На момент розробки і затвердження даної ОПП освітній стандарт за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) відсутній.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Тетяна МЕЛЕЩЕНКО** – декан історичного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат історичних наук, професор.
2. **Тетяна БІЛЕЦЬКА** – доцент кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, кандидат соціологічних наук, доцент.

3. **Олександр ЧОРНЕНЬКИЙ** – консультант комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Кам'янець-Подільської міської ради».

**1. Профіль освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта
(Історія та громадянська освіта)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Історичний факультет.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень. Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (Історія та громадянська освіта). Вчитель історії та громадянської освіти закладу загальної середньої освіти.
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Середня освіта (Історія та громадянська освіта).
Тип диплома та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Набір на освітню програму здійснюється вперше
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень, НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Повна загальна середня освіта.
Мова(и) викладання	Українська.
Термін дії освітньо-професійної програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	http://kpnu.edu.ua/opp/
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Фундаментальна та спеціальна підготовка фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка на основі новітніх досягнень історичної та педагогічної наук: вчителів історії та громадянської освіти закладів загальної середньої освіти, що передбачає забезпечення формування комплексу визначених освітніх та громадянських компетентностей на основі системи теоретичних знань та практичних умінь, навичок, які достатні для успішного здійснення виробничих функцій, вирішення завдань професійної діяльності.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, додаткова спеціальність / спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). Предметна спеціальність: 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Об'єкт вивчення: минуле та сучасне життя України та людства у всіх його проявах та педагогічна методика його подання учням.

	<p>Цілі навчання: формування професійних компетентностей майбутніх вчителів історії та громадянської освіти закладів загальної середньої освіти у процесі здобуття фундаментальних знань з національної та всесвітньої історії, громадянської освіти та методики їх викладання.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: наукові концепції, поняття, категорії, принципи історичної науки, громадянської освіти та методики їх викладання у закладах загальної середньої освіти, які забезпечують формування професійних компетентностей.</p> <p>Методи, методики і технології: загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу та синтезу, методи і методики дослідження історичних подій та явищ, формування громадянських компетентностей здобувачів вищої освіти, методики викладання історії та громадянської освіти, інформаційно-комунікаційні та дистанційні технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: технічні й інформаційно-комунікаційні інструменти, наочність, дидактичний матеріал, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності, навчальна, наукова й довідкова література, наочні посібники (карти, схеми, таблиці), технічні засоби навчання (комп'ютер, проєктор, мультимедійна дошка), модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище (MOODLE).</p>
<p>Орієнтація освітньо-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма зорієнтована на підготовку фахівців для здійснення освітньої діяльності з історії та громадянської освіти в закладах загальної середньої освіти. Програма є системою освітніх компонентів, що ґрунтується на наукових та практичних досягненнях в сфері історичних досліджень, методиках формування громадянських компетентностей (соціально-комунікативна, інформаційно-медійна, розв'язання соціальних конфліктів і проблем, відповідальний соціальний вибір й ухвалення рішень, громадянська участь (громадянськість)), орієнтує на розв'язання теоретичних задач і практичних проблем у сфері вивчення історії та громадянської освіти, на здійснення педагогічних функцій, вирішення завдань професійної та соціальної діяльності, соціальної комунікації, забезпечення здатності випускника здійснювати професійну діяльність як вчителя історії та громадянської освіти закладу загальної середньої освіти на первинній посаді одразу після закінчення терміну навчання та створює умови для подальшої професійної та наукової кар'єри.</p> <p>ОПП орієнтується на розвиток та соціалізацію особистості здобувача вищої освіти як майбутнього фахівця, формування національної самосвідомості, громадянської позиції, загальної культури, світоглядних орієнтирів, критичного мислення, творчих здібностей, дослідницьких та аналітичних умінь, навичок життєзабезпечення та професійних якостей; здатності й готовності до усвідомленого вибору шляхом критичного аналізу альтернатив, активної участі в суспільних процесах, конструктивної взаємодії на засадах соціального партнерства, ефективної життєдіяльності у правовій демократичній державі.</p>

<p>Основний фокус освітньо-професійної програми</p>	<p>Спеціальна: фокусується на глибокому розумінні та аналізі взаємозв'язків минулого і сьогодення, формування обізнаності у сучасних трансформаціях наукового історичного знання, громадянських компетентностей, спонукання до опанування методів здобуття та передачі наукового знання в галузі історії та громадянської освіти.</p> <p>Ключові слова: історія, громадянська освіта, соціологія, психологія, соціальна комунікація, педагогіка, історія України, всесвітня історія, методика викладання історії та громадянської освіти.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Особливість освітньо-професійної програми полягає у тому, що її зміст визначається як суспільними потребами, вимогами соціальних і державних інституцій, так і інтересами особистості, її ставленням до суспільних проблем і готовністю брати участь у їхньому розв'язанні. Виходячи з цього, зміст курсу є інтегрованим – він охоплює основи історичних, філософських, політологічних, правових, соціологічних, психолого-педагогічних, економічних, культурологічних знань. Його завданнями є як надання здобувачам вищої освіти історичних знань, так і сприяння розвитку в них якостей та ціннісних орієнтацій, притаманних громадянам демократичного суспільства – громадянської позиції, громадянської участі та громадянської відповідальності.</p> <p>Також особливість у тяглоті традицій підготовки вчителів гуманітарних дисциплін на історико-філологічному факультеті з початку функціонування Кам'янець-Подільського державного українського університету (1918 р.).</p> <p>Особливість освітньої програми полягає також у тому, що при її розробці враховувався унікальний кадровий склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес: 8 докторів історичних наук, професорів, 1 доктор історичних наук, доцент, 10 кандидатів історичних наук, доцентів і 3 кандидати історичних наук, старших викладачів.</p> <p>Використання сучасних методів і засобів навчання, дозволяє здійснити професійну підготовку майбутніх вчителів історії та громадянської освіти, які володіють новітніми інформаційними, комунікаційними та педагогічними технологіями в освітньому процесі, використовують наукові досягнення в історії, соціології, психології, педагогіці, методиці навчання історії і громадянської освіти в закладі загальної середньої освіти, набувають загальних і фахових компетентностей та реалізують набуті знання, уміння і навички через проходження різних видів практик.</p> <p>Освітньо-професійна програма сформована на засадах академічної свободи та забезпечує інтереси всіх учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної та наукової діяльності. Це стало можливим завдяки оптимальному розподілу змісту освітньо-професійної програми між обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами, а також студентоцентрованому підходу в ході реалізації освітньо-професійної програми.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають право на внутрішню (національну) академічну мобільність, яка здійснюється відповідно до укладених угод між Кам'янець-Подільським національним</p>

	університетом імені Івана Огієнка та закладами вищої освіти України.	
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	Заклади загальної середньої освіти, заклади позашкільної освіти учнівської молоді. Згідно з Національним класифікатором України (Класифікатор професій ДК 003:2010) випускники, які здобули вищу освіту за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», можуть обіймати первинну посаду: 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти.	
Подальше навчання	Можливість продовження здобуття освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та/або набуття кваліфікації за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти.	
5 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання реалізується у контексті діяльнісного та інтегрованого підходів із залученням інформаційно-комунікаційних технологій. Освітній процес здійснюється у таких видах навчальних занять: лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття, консультації. Передбачене використання інтерактивних методик навчання (тренінгів, ділових ігор, майстер-класів), самонавчання на засадах компетентнісного, системного, інтегрованого підходів, самостійне виконання навчальних завдань під керівництвом викладача, групова проектна робота. Обов'язковою є практична підготовка, написання курсових робіт. Передбачене навчання з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (MOODLE).	
Оцінювання	Рейтингове оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (поточний, семестровий і підсумковий контроль) здійснюється за усіма видами аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності: проектна робота, презентації, есе, тестування, модульні контрольні роботи, звіти про практику, захист курсових робіт, заліки, диференційовані заліки, екзамени, атестаційні екзамени тощо. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти будується на умовах академічної доброчесності та прозорості.	
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів педагогіки, психології, історії, методики викладання історії і громадянської освіти та характеризується комплексністю й невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 02	Здатність критично та креативно мислити, виявляти ініціативу і мотивувати людей та рухатися до спільної мети, а також навчатися

		упродовж всього життя: визначати власні навчальні цілі, розвивати навички самоосвіти; аналізувати процес власного навчання, відстежувати інновації в науково-освітньому просторі; критично аналізувати й узагальнювати здобуті відомості й досвід, набувати нових компетентностей залежно від власних та суспільних потреб.
	ЗК 03	Здатність працювати в міжнародному контексті.
	ЗК 04	Володіння основами української мови за професійним спрямуванням; вміння доступно і переконливо висловлювати власну думку, використовувати можливості мови для розкриття тем з історії та громадянської освіти; володіти техніками переконування; вести аргументовану полеміку на відповідну тематику; створювати українською мовою (усно і письмово) тексти з історичної та громадянсько-освітньої тематики.
	ЗК 05	Здатність спілкуватися та використовувати іноземну мову у професійній діяльності.
	ЗК 06	Навички використання загальних основ філософії у професійній діяльності.
	ЗК 07	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Спрямованість на вирішення складних питань в організації освітньої діяльності в межах законодавства України та європейських країн.
	ЗК 08	Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
	ЗК 09	Здатність ухвалювати рішення, обмірковуючи альтернативи і прогнозуючи наслідки для свого здоров'я, добробуту й безпеки; вести активний здоровий спосіб життя, демонструвати рухові вміння й навички з фізичної культури та використовувати їх у різних життєвих ситуаціях.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 01	Опанування базових методів загальної педагогіки у професійній діяльності.
	СК 02	Оволодіння основами психологічної науки, знання психологічних закономірностей для організації педагогічної діяльності, оволодіння навичками ефективною соціальною комунікацією.
	СК 03	Вміння активно слухати та спостерігати, брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ: політику, право, права

	людини, культуру, релігію, історію, мас медіа, економіку тощо.
СК 04	Здатність застосовувати у професійній діяльності прикладні навички роботи з джерелами, що входять у комплекс спеціальних історичних дисциплін.
СК 05	Оперування основними і спеціальними методами викладання історії в закладі середньої освіти
СК 06	Оволодіння інформаційно-цифровою компетентністю: використовувати цифрові технології для пошуку потрібної інформації, її нагромадження, перевірки і впорядкування; досліджувати суспільні проблеми за допомогою сучасних засобів, працювати з масивами даних, співпрацювати онлайн у навчальних, соціальних та наукових проєктах; створювати вербальні й візуальні (графіки, діаграми) тексти, мультимедійні презентації та представляти їх; виявляти маніпуляції інформацією у процесі аналізу повідомлень мас медіа; робити коректні посилання.
СК 07	Оперувати цифровими даними для пізнання і пояснення сучасних суспільно-політичних та економічних подій, явищ і процесів (набуття знань про економіку в житті родини, місцевої громади, суспільства, розвиток економічних компетенцій та фінансової грамотності, дотримання норм у сфері економічних відносин); перетворювати джерельну інформацію з однієї форми в іншу (графік, таблиця, схема, діаграма тощо), будувати логічні ланцюжки; використовувати статистичні матеріали у вивченні питань історії та громадянської освіти.
СК 08	Обирати дієві життєві стратегії; співпрацювати з іншими для загального блага громади; генерувати нові ідеї, оцінювати переваги й ризики, вести перемовини, володіти й розвивати в собі соціальну комунікабельність, мобільність, адаптивність, відповідальність.
СК 09	Здатність до аналізу та синтезу джерел та наукових відомостей з історії України та краєзнавства для використання у практичній професійній діяльності. Володіння основами наукових досліджень у професійній діяльності.
СК 10	Здатність до застосування в історичних дослідженнях базових знань з курсу археологія України.
СК 11	Оперування у професійній діяльності базовими знаннями про особливості розвитку людства у період Стародавньої історії.
СК 12	Здатність до застосування знань з історії Середніх віків для проведення логічних зіставлень зі сучасністю.
СК 13	Розуміння, на основі аналізу джерельної та історіографічної бази, основних закономірностей й

		особливостей соціально-політичного й економічного розвитку країн Європи та Америки нового часу.
	СК 14	Здатність до співставлення спільних та відмінних рис у розвитку країн і регіонів Європи та Америки новітнього періоду.
	СК 15	Здатність до виявлення прикметних рис типологічно-цивілізаційних моделей розвитку країн Азії і Африки у новий час.
	СК 16	Здатність до аналізу здобутків та проблем історичного поступу країн Азії і Африки новітнього періоду.
	СК 17	Оволодіння методикою викладання історичних дисциплін у закладах середньої освіти, вміння використовувати набуті теоретичні знання з історії та методики викладання фахових дисциплін у педагогічній практиці, здатність до організації навчального процесу відповідно до обов'язкових вимог охорони праці.
	СК 18	Оволодіння теоретичними основами наукового дослідження та навчальним матеріалом базових дисциплін для виконання курсових проєктів.
	СК 19	Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання учнів громадянської освіти.
	СК 20	Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.
	СК 21	Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів.
	СК 22	Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.
	СК 23	Здатність організовувати освітній процес для учнів з особливими освітніми потребами.
	СК 24	Здатність формувати демократичну атмосферу у шкільному середовищі та поза його межами.
7 – Програмні результати навчання		
	ПРН 01	Вміти застосувати знання з української мови за професійним спрямуванням на практиці.
	ПРН 02	Використовувати знання з іноземної мови для спілкування та у професійній діяльності вчителя історії та громадянської освіти.
	ПРН 03	Вміти інтегрувати базові засади філософії у професійну діяльність та проведення історичних досліджень.
	ПРН 04	Поєднувати та застосовувати знання і вміння з соціології, педагогіки і психології та навички викладання історичних дисциплін у професійній

	діяльності педагога.
ПРН 05	Застосувати знання з історії України, основ наукових досліджень та історичної інформатики у професійній діяльності.
ПРН 06	Створювати освітнє середовище, яке стимулює фізично рухову активність особистості та її організацію відповідно до вікової та психофізичної специфіки розвитку організму; практична орієнтація на ведення здорового способу життя.
ПРН 07	Інтегрувати знання конституційного, цивільного, сімейного, кримінального і міжнародного права у професійну діяльність; проектувати знання з основ теорії держави і права на історичні події, процеси та явища сьогодення.
ПРН 08	Співвідносити історію філософської думки із загальноісторичним розвитком суспільства.
ПРН 09	Практично застосовувати знання та набуті вміння з методики викладання історії та громадянської освіти у професійній діяльності.
ПРН 10	Застосовувати знання з курсу археології України та архівно-музейної справи у професійній діяльності.
ПРН 11	Застосовувати знання з курсу історія Стародавнього Світу у професійній діяльності вчителя й інтегрувати його базові засади в історичних дослідженнях.
ПРН 12	Вміти аналізувати сучасні історіографічні концепції у розумінні епохи середньовіччя; характеризувати джерела формування середньовічної цивілізації; аналізувати основні етапи її розвитку; аналізувати особливості матеріального життя та суспільних відносин епохи середньовіччя; виділяти причини і наслідки історичних подій середньовічної історії; оцінювати факти середньовічної історії та оперувати ними.
ПРН 13	Вміти аналізувати, на основі джерел, особливості соціально-економічного розвитку та суспільних відносин країн Європи та Америки періоду нової та новітньої історії; здійснювати проекцію історичного розвитку на сучасний стан окремих країн та систему міжнародних відносин; класифікувати й інтерпретувати відповідні джерела.
ПРН 14	Вміти простежувати логіку розвитку тієї чи іншої події чи явища в історії країн Азії та Африки у новий та новітній час; порівнювати тенденції розвитку країн африканського та азійського континентів у часовій та просторовій перспективі.
ПРН 15	Володіти навичками ефективної соціальної комунікації та ненасильницького розв'язання соціальних конфліктів. Вміти вести переговори, досягати компромісу та консенсусу засобами діалогу через критичне дослідження ситуації

		конфлікту. Вміти застосовувати навички соціальної комунікації у професійній діяльності.
	ПРН 16	Вміти розкривати сутність досліджуваної проблематики у навчальних та науково-дослідницьких проєктах з дотриманням академічних вимог до їх оформлення та виконання.
	ПРН 17	Вміти на практиці застосовувати основи майстерності вчителя в управлінні собою, майстерність педагогічного спілкування, майстерність в управлінні навчально-виховним процесом.
	ПРН 18	Вміти оцінювати роль громадських організацій, форм самоорганізації громадян у функціонуванні демократичного суспільства та держави; визначати форми громадянської активності на рівні місцевої громади, регіону, держави; проявляти готовність до дії та співпраці з іншими задля досягнення суспільного добробуту.
	ПРН 19	Вміти захищати свої права та права інших людей; розпізнавати порушення прав людини; визначати шляхи можливих дій у разі проблемної ситуації, пов'язаної з порушенням прав людини; проявляти стійке негативне ставлення до фактів дискримінації, зневажання людської гідності та зазіхань на права людини.
	ПРН 20	Розуміти права та потреби осіб з особливими освітніми потребами. Володіти навичками організації безбар'єрного освітнього середовища для осіб з особливими освітніми потребами.
	ПРН 21	Володіти знаннями і навичками фінансової грамотності та усвідомлювати цінність підприємництва для розвитку економіки.
	ПРН 22	Демонструвати системні знання та практичні навички з дисциплін передбачених даною ОПП та навчальним планом.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми		
Кадрове забезпечення		Проектна група освітньо-професійної програми та професорсько-викладацький склад, залучений до освітнього процесу, відповідають ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення		Забезпеченість приміщеннями навчального призначення, відповідає ліцензійним умовам. Навчальні аудиторії обладнані мультимедійними проєкторами та проєкційними екранами. В наявності є спеціалізовані навчальні кабінети, археологічна лабораторія, навчальна лабораторія «Дидактика історії». У структурі університету є бібліотека, читальні зали, відділ рідкісних видань. Бібліотека університету надає доступ до ресурсів із відкритим доступом (зокрема, Directory of Open Access Journals (DOAJ), E-Books Directory, Open Access Directory (OAD), Діаспоріана, OAPEN (Open Access Publishing in European Networks) та інші).

	<p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, актовa зала, спортивно-тренувальна база, спортивний зал, медичний пункт та ін.).</p> <p>У навчальних корпусах функціонує локальна комп'ютерна мережа. Є Wi-Fi-зони.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Навчальні, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти розміщені в бібліотеці та на сайтах кафедр історичного факультету.</p> <p>Освітньо-професійна програма, навчальний план, робочий навчальний план, силабуси і робочі програми освітніх компонентів, а також методичні вказівки щодо виконання курсових та кваліфікаційних робіт розміщено на сайті випускової кафедри.</p> <p>Усі освітні компоненти освітньо-професійної програми забезпечені навчально-методичними матеріалами, що розміщені в модульному об'єктно-орієнтованому динамічному навчальному середовищі (MOODLE), а також навчальною, науковою, довідковою, навчально-методичною літературою та фаховими періодичними виданнями.</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Здобувачі вищої освіти мають право на внутрішню (національну) академічну мобільність, яка здійснюється відповідно до укладених угод між Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка та закладами вищої освіти України:</p> <p>Чорноморський національний університет імені Петра Могили (Договір 12.02.2021 – 12.02.2026).</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Відповідно до програм міжнародної академічної мобільності (зокрема, програми Erasmus+) та укладених угод між Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка та закладами вищої освіти:</p> <p>Молдавським державним університетом (Угода про співробітництво 02.01.2013 – безстрокова);</p> <p>Жешувським університетом (Договір про співпрацю 2013 – безстрокова)</p> <p>Університетом імені Миколая Коперіка, м. Торунь (Угода про співробітництво 02.12.2004 – безстрокова);</p> <p>Опольським університетом (Угода про співробітництво 01.03.2016 – безстрокова);</p> <p>Університетом імені Адама Міцкевича в Познані (Угода про співробітництво 07.11.2017 – безстрокова);</p> <p>Університетом імені Константина Філософа в Нітрі (Угода про співробітництво 10.01.2019 – безстрокова);</p> <p>Університетом імені Сулеймана Деміреля (Угода про співробітництво 28.02.2020 – 28.02.2025);</p> <p>Римським університетом ла Сап'єнца (Міжінституційна угода 2020 – 2023).</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої	-

освіти	
---------------	--

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Шифр за ОПП	Освітні компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики)	Кількість кредитів ЄКТС/ навчальних годин	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОBOB'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
Освітні компоненти загальної підготовки			
ООК 01	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3 / 90	екзамен
ООК 02	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6 / 180	екзамен, залік
ООК 03	Філософія	3 / 90	екзамен
ООК 04	Фізична культура	3 / 90	залік
Освітні компоненти професійної підготовки			
ООК 05	Основи демократії та громадянське суспільство	3 / 90	екзамен
ООК 06	Історична інформатика	3 / 90	залік
ООК 07	Спеціальні історичні дисципліни	4 / 120	екзамен
ООК 08	Методика викладання історії	5 / 150	екзамен
ООК 09	Методика викладання громадянської освіти	4 / 120	екзамен
ООК 10	Соціальна комунікація	3 / 90	залік
ООК 11	Історія України	29 / 870	4 заліки, 4 екзамени
ООК 12	Археологія України	4 / 120	залік
ООК 13	Соціологія	3 / 90	залік
ООК 14	Психологія	4 / 120	екзамен
ООК 15	Педагогіка	5 / 150	екзамен
ООК 16	Основи медичних знань і безпека життєдіяльності	3 / 90	залік
ООК 17	Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти	3 / 90	залік
ООК 18	Історія Стародавнього світу	6 / 180	2 екзамени
ООК 19	Історія середніх віків	6 / 180	екзамен
ООК 20	Нова та новітня історія країн Європи і Америки	14 / 420	2 заліки, 3 екзамени
ООК 21	Нова та новітня історія країн Азії і Африки	9 / 270	залік, 2 екзамени
ООК 22	Вступ до спеціальності	3 / 90	залік
ООК 23	Архівна та музейна справа в Україні	3 / 90	екзамен
ООК 24	Основи теорії держави і права	3 / 90	екзамен
ООК 25	Підприємництво та фінансова грамотність	3 / 90	екзамен
ООК 26	Конституційне право України	3 / 90	екзамен
ООК 27	Цивільне та сімейне право	3 / 90	екзамен
ООК 28	Кримінальне право та процес	3 / 90	екзамен

ООК 29	Міжнародне право	3 / 90	екзамен
ООК 30	Основи наукових досліджень	3 / 90	залік
ООК 31	Практика:		
ООК 31.01	навчальна археологічна практика	3 / 90	залік
ООК 31.02	навчальна психолого-педагогічна практика	3 / 90	залік
ООК 31.03	навчальна ознайомлювальна педагогічна практика	3 / 90	залік
ООК 31.04	навчальна архівно-музейна практика	3 / 90	залік
ООК 31.05	навчальна фахова методична практика	3 / 90	залік
ООК 31.06	виробнича педагогічна практика	9 / 270	д. залік
ООК 32	Курсова робота (історія Стародавнього світу / історія середніх віків / історія України / археологія України / основи теорії держави і права)	1 / 30	д. залік
ООК 33	Курсова робота (методика викладання історії / методика викладання громадянської освіти)	1 / 30	д. залік
ООК 34	Курсова робота (нова та новітня історія країн Європи і Америки / нова та новітня історія країн Азії і Африки / історія України / соціологія / соціальні комунікації)	1 / 30	д. залік
ООК 35	Атестація:		
ООК 35.01	атестаційний екзамен із психолого-педагогічної та методичної підготовки	1,5 / 45	
ООК 35.02	атестаційний екзамен з фахової підготовки	1,5 / 45	
2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
Освітні компоненти за вибором здобувачів вищої освіти			
ВОК 01	Дисципліна 1	4 / 120	залік
ВОК 02	Дисципліна 2	4 / 120	залік
ВОК 03	Дисципліна 3	4 / 120	залік
ВОК 04	Дисципліна 4	4 / 120	залік
ВОК 05	Дисципліна 5	4 / 120	залік
ВОК 06	Дисципліна 6	4 / 120	залік
ВОК 07	Дисципліна 7	4 / 120	залік
ВОК 08	Дисципліна 8	4 / 120	залік
ВОК 09	Дисципліна 9	4 / 120	залік
ВОК 10	Дисципліна 10	4 / 120	залік
ВОК 11	Дисципліна 11	4 / 120	залік
ВОК 12	Дисципліна 12	4 / 120	залік
ВОК 13	Дисципліна 13	4 / 120	залік
ВОК 14	Дисципліна 14	4 / 120	залік
ВОК 15	Дисципліна 15	4 / 120	залік
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН І КРЕДИТІВ ЄКТС ДЛЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА	240 / 7200	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі двох атестаційних екзаменів: з психолого-педагогічної та методичної підготовки; з фахової підготовки.
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен є комплексною перевіркою рівня відповідності досягнутих результатів навчання вимогам освітньо-професійної програми.

